

อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ปยุตญช พิมใจใส, ปร.ด.^{1*} มณฑนา เทวโกคินกุล¹ อัจฉรา ศรีสุภกรกุล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 296 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามคุณภาพชีวิตในการทำงาน และแบบสอบถามคุณภาพชีวิต ซึ่งค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.93, 0.92 และ 0.93 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.86, 0.86 และ 0.88 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ($\beta = .134$) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ($\beta = .140$) และรายได้รวมต่อเดือน ($\beta = .191$) 2) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ($\beta = .140$) ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือ ($\beta = .163$) ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน ($\beta = .233$) และความเครียดในการทำงาน ($\beta = -.169$) โดยสามารถทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ได้ร้อยละ 36.00 ($R^2 = 0.360$, $p < .05$) จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงพยาบาลและผู้บริหารทางการพยาบาลทุกระดับมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน และคุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพทั้ง 9 ด้าน และนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารองค์กร เพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตในการทำงาน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

¹ อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

* ผู้เขียนหลัก e-mail: punyanutphim@gmail.com

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากมหาวิทยาลัยคริสเตียน

The Influences of Personal Factors and Quality of Work-Life on Quality of Life among Professional Nurses during the Pandemic of Coronavirus Disease 2019 in Hospitals under the Church of Christ in Thailand

Punyanut Phimchaisai, Ph.D.^{1*}, Muntana Taewaphokinkul¹, Achara Srisupornkornkul¹

Abstract

The purpose of this predictive correlation research was to study the influences of personal factors and quality of work-life on quality of life among professional nurses during the pandemic of Coronavirus Disease 2019 in hospitals under the Church of Christ in Thailand. A simple random sampling was used to select 296 professional nurses. The instruments used to collect data included the personal factor questionnaire, the quality of work-life questionnaire, and the quality of life questionnaire. The content validity index was 0.93, 0.92, and 0.93, and Cronbach's alpha coefficients were 0.86, 0.86, and 0.88, respectively. The descriptive statistics and the enter method of multiple regression were used to analyze the data.

The results of this research were as follows: The factors influencing the quality of life among professional nurses during the pandemic of Coronavirus Disease 2019 in hospitals under the Church of Christ in Thailand were personal factors and quality of work-life. 1) Personal factors included: family relationships ($\beta = .134$), department ($\beta = .140$), and monthly total income ($\beta = .191$). 2) work-life balance ($\beta = .140$), relationships and cooperation ($\beta = .163$), job satisfaction and job security ($\beta = .233$), and workplace stress ($\beta = -.169$). Furthermore, it could predict professional nurses' quality of life at 36.00 percent. ($R^2 = 0.360$, $p < .05$). The research results suggest that hospital and nursing administrators at all levels play an important role in enhancing the four aspects of quality of life and the nine aspects of the quality of work-life of professional nurses. This information serves as a basis for the organizational administration to improve the professional nurses' quality of life and work-life more efficiently.

Key words: Quality of Life, Quality of Work-Life, Pandemic of Coronavirus Disease 2019, Hospitals under the Church of Christ in Thailand

¹ Instructor, College of Nursing, Christian University of Thailand

* Corresponding author e-mail: punyanutphim@gmail.com

This study was supported by Christian University of Thailand

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID -19) ตั้งแต่ปี 2019 องค์การอนามัยโลกประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคนี้ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แพร่อย่างรวดเร็วและกว้างขวางไปหลายประเทศทั่วโลก มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจำนวนมาก โดยพบผู้ติดเชื้อรายใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมียอดผู้เสียชีวิตอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจและสังคม การค้า สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง การดำรงชีวิต (Department of Disease Control, Ministry of Public Health, 2021) รวมถึงผลกระทบต่อสุขภาพและผลกระทบด้านจิตใจซึ่งเกิดขึ้นกับกลุ่มคนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดีของบุคลากรทางด้านสุขภาพ กลุ่มพยาบาลวิชาชีพมีความวิตกกังวล มีภาวะซึมเศร้า มีความเครียด มีความเหนื่อยหน่ายและมีความอ่อนล้าทางอารมณ์ (Barrett & Heale, 2021)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แพร่ไปทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นทำให้ความต้องการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นในอัตราที่ก้าวกระโดด ในขณะที่ขีดความสามารถของสถานพยาบาลและบุคลากรสุขภาพไม่ได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย (Potarin, Chaiyasit, Chabunlawat, Piboonrungraj, & Imnamkhao, 2020) พยาบาลวิชาชีพเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญ และมีจำนวนมากที่สุดในระบบบริการสุขภาพและการดำเนินงานของโรงพยาบาลทุกระดับในประเทศไทย และที่สำคัญพยาบาลเป็นบุคลากรสุขภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพยาบาลผู้ป่วยที่มารับตรวจคัดกรองและผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่มีอาการจนถึงมีอาการรุนแรงมาก พยาบาลมีบทบาทที่สำคัญ ได้แก่ การคัดกรอง การติดตามภาวะหายใจลำบาก การส่งเสริมให้ได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอ การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ การเฝ้าระวัง การติดตามภาวะแทรกซ้อน การจัดการภาวะวิกฤติ ด้านจิตสังคม การช่วยฟื้นคืนชีพ การจัดการเมื่อมีผู้ติดเชื้อ และการส่งเสริมให้ความรู้ จะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้ป่วยสามารถควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Potarin et al., 2020) นอกจากนี้ยังพบว่าพยาบาลต้องเผชิญกับสิ่งคุกคามในการทำงาน อาทิ การสัมผัสกับเชื้อที่ก่อให้เกิดโรค ชั่วโมงการปฏิบัติงานที่ยาวนาน ภาวะเครียดเรื้อรัง ความเหนื่อยล้า และมีอาการปวดศีรษะเพิ่มขึ้นจากการใส่อุปกรณ์ป้องกันร่างกายตลอดเวลา (Barrett & Heale, 2021; Sathira-Angkura et al., 2021; Shoja et al., 2020)

ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังส่งผลกระทบต่อความรู้สึกต่อผู้ป่วย ญาติ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากในช่วงที่มีการระบาดของโรคมีข้อจำกัดหลาย ๆ ด้านในการปฏิบัติงาน เช่น องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคที่ไม่ชัดเจนทำให้เกิดความกลัว วิตกกังวลเกี่ยวกับโรค การขาดอุปกรณ์ในการป้องกันเชื้อในขณะปฏิบัติงาน และการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงานในสถานการณ์การระบาดของโรคที่วิกฤติรุนแรง (Barrett & Heale, 2021; Intolo, Sihaboonnak, & Saisangjan, 2021) ภาวะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาล (Moradi, Maghaminejad, & Azizi-Fini, 2014; Thongkao & Kangsan, 2020; Udomittipong, Losatankij, Suanchang, Kaewyot, & Yootin, 2019) สอดคล้องกับการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคุณภาพชีวิต เป็นการรับรู้ถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิต ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม ตามแนวคิดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI) (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2021) นอกจากนี้ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น รายได้ สัมพันธภาพในครอบครัว ภาระหนี้ จำนวนชั่วโมงการนอน ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ทำ ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพด้วยเช่นกัน (Kangsan & Klinhom, 2017; Sukitawat, 2016)

คุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นทัศนคติและความรู้สึกของบุคลากรซึ่งได้รับมาจากระบบการการทำงานทำให้เกิดความพึงพอใจมีความสุขในการทำงานและมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ เป็นการสนองตอบความต้องการและความ

คาดหวังของบุคลากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อองค์การและบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ หากองค์การได้ดำเนินการให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่เหมาะสมแล้ว ย่อมนำไปสู่ความพึงพอใจในงาน อันส่งผลต่อประสิทธิภาพงานของบุคลากร และขององค์การได้ สอดคล้องกับการศึกษากระบวนการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ต้นนี้จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบคุณภาพชีวิตที่ครบถ้วนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ได้แก่ ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ โอกาสก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน โอกาสได้ใช้และพัฒนาความสามารถของบุคคล การบูรณาการทางสังคมในการทำงาน ประชาธิปไตยในองค์การ ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม (Manowan, 2018; Phimchaisai, Taewaphokinkul, & Pumcharoen, 2021; Sanguanwongwan & Piyapanyam, 2017) สอดคล้องกับการศึกษาขององค์ประกอบคุณภาพชีวิตในการทำงาน แบ่งเป็น 9 ด้าน คือ 1) สิ่งแวดล้อมในการทำงาน 2) สภาพการทำงาน 3) ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว 4) ค่าตอบแทน 5) ความสัมพันธ์และความร่วมมือ 6) ความเครียดในการทำงาน 7) ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน 8) การพัฒนาสายอาชีพ และ 9) วัฒนธรรมองค์กร (Nanjundeswaraswamy, 2022) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีจะสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานได้

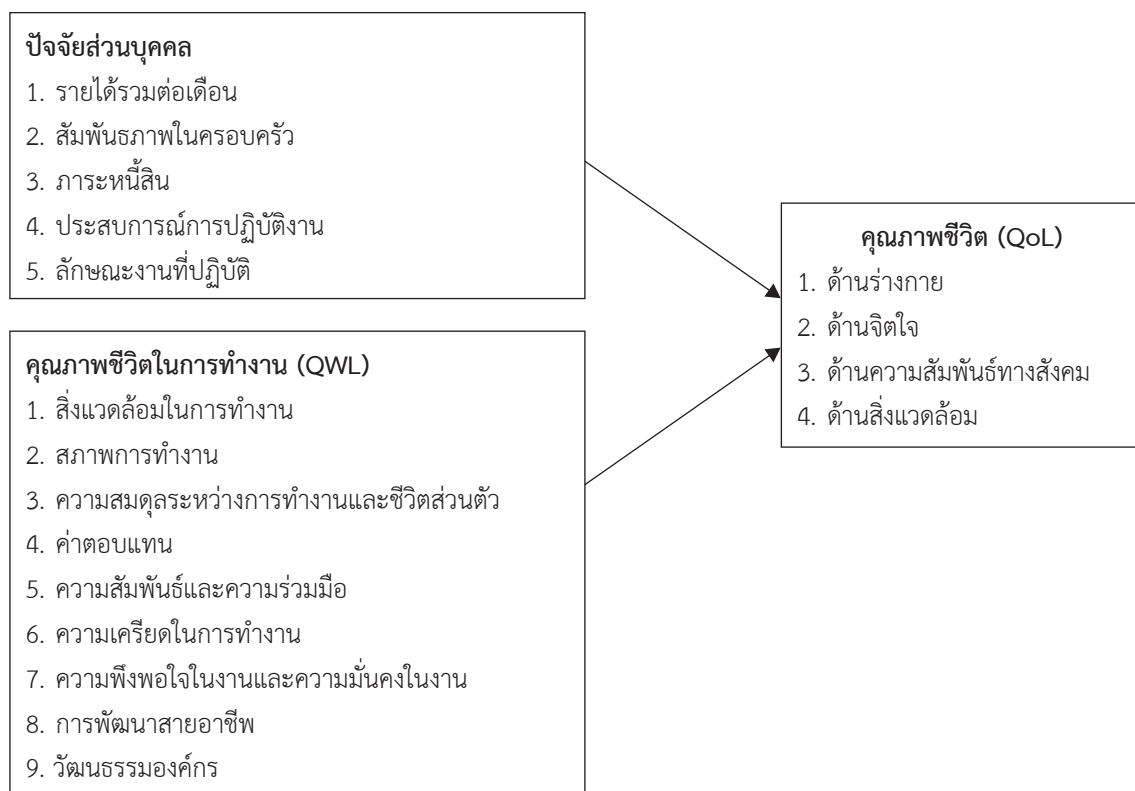
โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียนนครปฐม โรงพยาบาลคริสเตียนแม่น้ำแควน้อย โรงพยาบาลโอเวอร์บรีค โรงพยาบาลแมคคอร์มิค โรงพยาบาลแวนแซนด์วูด โรงพยาบาลแพร่คริสเตียน และสถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพ มีพันธกิจด้านการแพทย์ โดยมีหน้าที่หลักในการให้การบำบัดรักษา การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสุขภาพ ครอบคลุมด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณแก่บุคคลทั่วไป สอดคล้องกับหลักการของพระเยซูคริสต์ เน้นการให้บริการโดยมีรากฐานมาจากความรักของผู้เชื่อมั่นในพระองค์ พระเมตตาของพระเจ้า ซึ่งเน้นการให้บริการรักษาพยาบาลแบบองค์รวม เพื่อแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมของความรักที่แสดงออกโดยการให้ความเอาใจใส่พร้อมที่จะช่วยเหลือด้วยความมีน้ำใจ ยินดีเสียสละอุทิศตน ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการมีสุขภาพสมบูรณ์และพบสันติสุข พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย มีแนวคิดหลักกล่าวคือ ให้บริการแก่ชนทุกชั้นอย่างดีที่สุด สอดคล้องตามพระคำรัสของพระเยซูคริสต์ที่ว่า “จงรักวาทคนเจ็บให้หาย” (The Church of Christ in Thailand, 2015) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั่วโลกและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นทำให้ความต้องการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นในอัตราที่ก้าวกระโดด พยาบาลวิชาชีพถือว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นในระบบบริการสุขภาพ และมีบทบาทสำคัญต่อการคัดกรองและผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่มีอาการจนถึงมีอาการรุนแรงมาก จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจคุณภาพชีวิตในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานในองค์การพยาบาล และงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในการทำงานและคุณภาพชีวิตทั้ง 4 มิติ รวมถึงคุณภาพบริการพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย 1) รายได้รวมต่อเดือน 2) สัมพันธภาพในครอบครัว 3) ภาระหนี้สิน 4) ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ 5) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) สิ่งแวดล้อมในการทำงาน 2) สภาพการทำงาน 3) ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว 4) ค่าตอบแทน 5) ความสัมพันธ์และความร่วมมือ 6) ความเครียดในการทำงาน 7) ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน 8) การพัฒนาสายอาชีพ และ 9) วัฒนธรรมองค์กร (Nanjundeswaraswamy, 2022) สำหรับคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยใช้แนวคิดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2021) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลทั้ง 5 ด้าน และคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้ง 9 ด้าน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 8 แห่ง จำนวน 892 คน (ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2564) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) เพื่อป้องกันการตอบข้อมูลไม่ครบถ้วน จึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 10% (Wongsachue, 2021) ดังนั้นการศึกษาคครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกโดยใช้ตารางสำเร็จรูปและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 296 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เกี่ยวกับรายได้รวมต่อเดือน สัมพันธภาพในครอบครัว ภาระหนี้สิน ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมีตัวเลือกหลายคำตอบ แต่ให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาล ขออนุญาตใช้โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามคุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ (Nanjundeswaraswamy, 2022) ประกอบด้วย 9 ด้าน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด (1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก (4) และมากที่สุด (5) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 37 ข้อ การแปลผล คะแนนมาก หมายถึง มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of work-life) ดี โดยมีการแบ่งช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ไม่ดี ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66 แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00 แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต โดยใช้แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI) (Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2021) มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เลย (1) เล็กน้อย (2) ปานกลาง (3) มาก (4) และมากที่สุด (5) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 26 ข้อ การแปลผล คะแนนมาก หมายถึง มีคุณภาพชีวิต (Quality of life) ดี โดยช่วงมีช่วงคะแนน ดังนี้ คะแนน 26 - 60 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี คะแนน 61 - 95 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตกลาง ๆ คะแนน 96 - 130 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล และการศึกษาพยาบาล โดยวิเคราะห์จากดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity index: CVI) ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามส่วนที่ 1, 2, และ 3 เท่ากับ 0.93, 0.92 และ 0.93 ตามลำดับ

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและปรับแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 30 คน ที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ 1, 2, และ 3 เท่ากับ 0.86, 0.86 และ 0.88 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Institutional review board: IRB) ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน เอกสารรับรองจริยธรรมในการทำวิจัย เลขที่ บ.08/2564 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลกระทบ การป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ขึ้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัย การขออนุญาตผู้เข้าร่วมวิจัยด้วยวาจา และลายลักษณ์อักษรตามแบบฟอร์ม คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และการรักษาความลับ กลุ่มตัวอย่างสามารถขอยุติการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลาและทุกขั้นตอนเมื่อต้องการ อีกทั้งสามารถขอข้อมูลคืนโดยไม่ต้องระบุเหตุผล เนื่องจากการอภิปรายผลหรือการเผยแพร่ผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวมในขอบเขตที่ได้รับอนุญาตจากผู้ร่วมวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีการเปิดเผยชื่อผู้ร่วมวิจัยแต่อย่างใด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ในเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 โดยส่งแบบสอบถามโรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 8 แห่ง ทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล พบว่าความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ตอบกลับ จำนวน 296 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกเข้า กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้รวมต่อเดือน 20,000 - 29,999 บาท ร้อยละ 40.20 มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีทั้ง 4 ด้าน คือ การแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกาย วาจา ใจ ร้อยละ 98.31 การพูดคุย ปรีกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ร้อยละ 96.62 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 96.28 และใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 88.95 มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 79.06 ประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 36.15 และลักษณะงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยใน ร้อยละ 71.62

2. การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกเข้า พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ($\beta = .134$) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ($\beta = .140$) และรายได้รวมต่อเดือน ($\beta = .191$) 2) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ($\beta = .140$) ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือ ($\beta = .163$) ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน ($\beta = .233$) และความเครียดในการทำงาน ($\beta = -.169$) โดยสามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ได้ร้อยละ 36.00 ($R^2 = 0.360, p < .05$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และคุณภาพชีวิตในการทำงาน กับคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย (n = 296)

ตัวแปรทำนาย	B	Std.Error	Beta	t	p
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	.119	.049	.140	2.426*	.016
รายได้รวมต่อเดือน	.077	.027	.191	2.890*	.004
สัมพันธภาพในครอบครัว	.355	.149	.134	2.380*	.018
ความสัมพันธ์และความร่วมมือ	2.125	.978	.163	2.173*	.031
ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน	3.862	.983	.233	3.042*	.003
ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว	1.935	.950	.140	2.036*	.043
ความเครียดในการทำงาน	-2.137	.683	-.169	-3.186*	.002
Constant (a) = 48.917		5.038		12.495	< .001
R = .600, R ² = .360, Adjusted R ² = .328, F _(7,288) = 11.307, p < .05					

อภิปรายผล

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และรายได้รวมต่อเดือน สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพได้ อธิบายได้ว่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพทั้งด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพกาย และด้านจิตใจ ซึ่งสัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และรายได้รวมต่อเดือน ล้วนมีผลต่อการดำเนินชีวิตทั้งสิ้น การที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม หรือการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในสังคม การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปลอดภัย ปราศจากมลพิษต่าง ๆ และมีแหล่งประโยชน์ด้านการเงินที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือล้วนเป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพชีวิต (Moradi et al., 2014; Siriphan, Prateepchaikul, Songwanthana, & Shingchangchai, 2014; Sukitawat, 2016; Udomittipong et al., 2019) นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยของ Heesakkers, Zegers, Mol, & Boogaard (2021) ยังพบว่า ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยวิกฤติ มีความเสี่ยงที่จะลาออกจากงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วยหนัก และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับสภาพการทำงานให้เหมาะสมและลดภาระงานลง และจากการศึกษาวิจัยของ Shoja, et al. (2020) ศึกษาผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อปริมาณงานของบุคลากรทางการแพทย์ของอิหร่าน โดยประเมินผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อปริมาณงาน พบว่า บุคลากรทางการแพทย์ที่เผชิญหน้ากับผู้ป่วย โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีภาระงานมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่มีการติดต่อกับผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในที่ทำงาน ($p < .001$)

2. ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือ ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพได้ อธิบายได้ว่าพยาบาลวิชาชีพให้ความสำคัญเรื่องความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว เกี่ยวกับการแบ่งเวลาในการทำงานและการใช้ชีวิตที่ดี มีส่วนสร้างวินัยในการทำงานที่ดี และมีระเบียบเรียบร้อยในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี ความรู้สึกพอใจในงาน การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในการทำงานอย่างชัดเจนและเหมาะสม รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย นโยบายวันหยุด การลาพักผ่อน เวลาทำงานที่ยืดหยุ่น กลยุทธ์การทำงานล่วงเวลาและการทำงานเป็นกะ มีส่วนทำให้

ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงาน รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การได้รับคำแนะนำในการทำงานที่เหมาะสมจากผู้บังคับบัญชา ปัจจัยดังกล่าวกลายเป็นมิติที่สำคัญส่งผลต่อคุณภาพชีวิต (Nanjundeswaraswamy, 2022; Swamy, Nanjundeswaraswamy, & Rashmi, 2015) สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Masum et al. (2016) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้พยาบาลมีความพึงพอใจ ในงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน

3. ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความเครียดในการทำงาน สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพได้ และคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อธิบายได้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม การค้า สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง การดำรงชีวิต รวมถึงผลกระทบทางสุขภาพและผลกระทบด้านจิตใจซึ่งเกิดขึ้นกับกลุ่มคนทุกกลุ่ม (Heesakkers et al., 2021) นอกจากนี้ยังส่งผลต่อสุขภาวะทั้งสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดีของบุคลากรสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มพยาบาลวิชาชีพจะมีความวิตกกังวล มีภาวะซึมเศร้า มีความเครียด ความเหนื่อยหน่ายและมีความอ่อนล้าทางอารมณ์ (Barrett & Heale, 2021; Nikeghbal, Kouhnavard, Shabani, & Zamanian, 2021) และจากการศึกษาวิจัยของ Shoja et al. (2020) ศึกษาผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อปริมาณงานของบุคลากรทางการแพทย์ของอิหร่าน โดยประเมินผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อปริมาณงาน และสุขภาพจิตของบุคลากรทางการแพทย์ พบว่า บุคลากรทางการแพทย์ที่เผชิญหน้ากับผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยพยาบาลมีคะแนนความกดดันทางจิตใจ ความกดดันทางกายภาพ ความกดดันด้านเวลา และความหงุดหงิดมากกว่าเมื่อเทียบกับงานอื่น ๆ และพยาบาลยังมีการะงวนมากกว่าบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สรุปได้ว่าการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และรายได้รวมต่อเดือน คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือ ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน และความเครียดในการทำงาน ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ ภาระหนี้สิน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านค่าตอบแทน ด้านการพัฒนาสายอาชีพ และด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ได้ร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ แต่ปัจจัยดังกล่าวเหล่านั้นก็ยังคงมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพเป็นอย่างมากและยังเป็นประเด็นที่ผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการบริหารงานในองค์กรพยาบาล และการพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือ ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน และด้านความเครียดในการทำงาน สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือ ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงานสามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลและผู้บริหารโรงพยาบาล ควรพิจารณานโยบายการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน ควรให้ความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการ มีกระบวนการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม อาทิเช่น นโยบายวันหยุด การลาพักผ่อน เวลาทำงานที่ยืดหยุ่น กลยุทธ์การทำงานล่วงเวลาและการทำงานเป็นกะ การกำหนดงาน/ความรับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจน การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในการทำงานอย่างเหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับ

มอบหมาย จะส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ และมีเป้าหมายในการทำงานและมีความผูกพันกับวิชาชีพพยาบาลและองค์กรการพยาบาล

1.2 ความเครียดในการทำงานสามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลและผู้บริหารโรงพยาบาล ควรพิจารณากำหนดนโยบาย วางแผนหาวิธีการจัดการความเครียด/วิถีคิด และวิถีผ่อนคลาย อาทิ จัดระบบดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทุกปัญหา จัดช่องทางการติดต่อที่ตอบโจทยวิถีชีวิตใหม่แบบ New normal ให้บุคลากรทางการพยาบาลอุ่นใจ มั่นใจ ปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงการสร้างโอกาสในการแบ่งปันประสบการณ์เรื่องราวในเชิงบวกและภาพลักษณ์ในเชิงบวกของบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสามารถฟื้นตัวจากโรคได้หรือได้รับกำลังใจจากคนใกล้ชิดในระหว่างการฟื้นฟูสุขภาพ โดยที่บุคคลเหล่านั้นเต็มใจแบ่งปันประสบการณ์นี้ต่อผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร บรรยากาศองค์กร การเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นต้น เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ Assistant Professor Dr. T.S. Nanjundeswaraswamy ที่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือวิจัย และขอบคุณหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่ให้ความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

References

- Barrett, D., & Heale, R. (2021). COVID-19: Reflections on its impact on nursing. *Evidence Based Nurses*, 24(4), 112-113.
- Department of Disease Control, Ministry of Public Health. (2021). *Weekly disease forecast*. Retrieved from <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/>. (in Thai)
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2021). *World Health Organization quality of life brief - Thai, WHOQOL-BREF-THAI*. Retrieved from <https://www.dmh.go.th/test/download/view.asp?id=17>. (in Thai)
- Heesakkers, H., Zegers, M., Mol, M. C., & Boogaard, M. (2021). The impact of the first COVID-19 surge on the mental well-being of ICU nurses: A nationwide survey study. *Intensive & Critical Care Nursing*, 65, 1-6.
- Intolo, S., Sihaboonnak, T., & Saisangjan, N. (2021). Infection control nurse' roles in infection prevention and control for COVID-19 within healthcare setting. *Journal of Nursing and Health Care*, 39(1), 14-21. (in Thai)
- Kangsanan, K., & Klinhom, V. (2017). Quality of life of registered nurses in community hospitals zone 1 Nakhon Si Thammarat province. *Journal of Management Walailak University*, 6(2), 72-82. (in Thai)

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Manowan, D. (2018). Quality of work life and organizational commitment of nurses who work at JCI accredited hospitals in Bangkok Area. *Journal of Business Administration*, 7(1), 178-190. (in Thai)
- Masum, K. M. A., Azad, K. A., Hoque, E. K., Beh, Loo-See., Wanke, P., & Arslan, Ö. (2016). Job satisfaction and intention to quit: An empirical analysis of nurses in Turkey. *Peer Journal*, 26(4), e1896. Retrieved from <https://doi.org/10.7717/peerj.1896>.
- Moradi, T., Maghaminejad, F., & Azizi-Fini, I. (2014). Quality of working life of nurses and its related factors. *Nursing and Midwifery Studies*, 3(2), e19450. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.17795/nmsjournal19450>.
- Nanjundeswaraswamy, T. S. (2022). Nurses quality of work life: Scale development and validation. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 38(2), 371-394. Retrieved from <https://doi.org/10.1108/JEAS-09-2020-0154>.
- Nikeghbal, K., Kouhnavard, B., Shabani, A., & Zamanian, Z. (2021). Covid-19 effects on the mental workload and quality of work life in Iranian nurses. *Annals of Global Health*, 87(1), 79. Retrieved from <https://doi.org/10.5334/aogh.3386>.
- Phimchaisai, P., Taewaphokinkul, M., & Pumcharoen, R. (2021). The quality of working life of newly graduated nurses. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*, 22(1), 254-263. (in Thai)
- Potarin, W., Chaiyasit, Y., Chanbunlawat, K., Piboonrungsroj, P., & Imnamkhao, S. (2020). The outbreak of Novel Coronavirus (COVID-19): The nursing roles. *Journal of Health Science Boromarajonani College of Nursing Sunpasitthiprasong*, 4(2), 1-19. (in Thai)
- Sanguanwongwan, W., & Piyapanyam N. (2017). Quality of work life of nurses in private hospital in Bangkok. *Southeast Bangkok Journal*, 3(2), 77-90. (in Thai)
- Sathira-Angkura, T., Leelawongs, S., Srisuthisak, S., Puttapitukpol, S., Yonchoho, N., & Jamsomboon, K. (2021). Development of nursing administration model in the COVID-19 outbreak situation of hospitals under the Ministry of Public Health. *Journal of Health Science*, 30(2), 320-333. (in Thai)
- Shoja, E., Aghamohammadi V., Bazayr, H., Moghaddam, R. H., Nasiri, K., Dashti, M., Choupani, A., Garaee, M., Aliasgharzadeh, S., & Asgari, A. (2020). Covid-19 effects on the workload of Iranian healthcare workers. *BioMed Central Public Health*, 20, 1636. Retrieved from <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09743-w>.
- Siriphan, S., Prateepchaikul, L., Songwanthana, P., & Shingchangchai, P. (2014). Quality of life of professional nurses in the unrest areas of three Southern Thai border provinces. *Journal of Health Science Research*, 8(2), 47-55. (in Thai)
- Sukitowat, L. (2016). Quality of life of registered nurses in department of internal medicine, Thammasat University hospital. Master's Thesis, Science, Graduate School, Dhurakij Pundit University. (in Thai)

- Swamy, D. R, Nanjundeswaraswamy, T. S., & Rashmi, S. (2015). Quality of work life: Scale development and validation. *International Journal of Caring Sciences*, 8(2), 281-300.
- The Church of Christ in Thailand. (2015). The hospitals under the Church of Christ in Thailand. In the document for a meeting of the hospital committee and the school administrative committee under the Church of Christ in Thailand to drive the strategy the Church of Christ in Thailand. May 29, 2015, at the meeting room 1, 6th floor, Bangkok: The Church of Christ in Thailand. (in Thai)
- Thongkao, S., & Kangsanant, K. (2020). Quality of work life of professional nurses Rajavithi hospital. *Journal of Health and Nursing Research*, 36(1), 225-237. (in Thai)
- Udomittipong, D., Losatiankij, P., Suanchang, O., Kaewyot, K., & Yootin, K. (2019). Quality of life among professional nurses at Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry. *Journal of Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry*, 13(2), 31-42.
- Wongsaichue, T. (2021). *Drop out calculation*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=6po7oTXJmrw>. (in Thai)